

การเขียนบทความในรายวิชาเทคนิคการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี Writing articles in courses of study techniques in higher education Of Pattani Buddhist College

วาสนา คงจันทร์* รังสรรค์ วัฒนาชัยวัฒน์[†]
พระมหาวิเชียร วชิรธมโม[‡] ไชยยุทธ อินบัว[§]
นิเวศน์ มณีรัตนวงศ์^{**}

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการเขียนบทความในรายวิชาเทคนิคการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี เพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของบทความวิชาการ บทความที่ดีเป็นอย่างไรลักษณะของบทความที่ดี ขั้นตอนการเขียนบทความ การเผยแพร่บทความวิชาการ และเคล็ดลับ 10 ขั้นตอนสู่ความสำเร็จของการเขียนบทความทำให้ผู้สนใจและผู้ศึกษาดูการเขียนบทความได้รู้วิธีเคล็ดลับในการเขียนบทความที่เป็นมืออาชีพมากขึ้น

คำสำคัญ : บทความวิชาการ , ความสำเร็จของการเขียนบทความ.

Abstract

This article presents the writing of articles in the course of higher education in the Pattani Buddhist College. To understand the meaning of academic articles How good is the article? The appearance of the article is good. Article writing process Dissemination of academic articles And 10 secret tips for the success of article writing, making those interested and those who study article writing know how to write more professional articles.

Keywords: academic article, success of article writing

บทนำ

การเขียนบทความในรายวิชาเทคนิคการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของเทคนิคหรือวิธีการในการศึกษาระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมทางวิชาการ การเขียนรายงานและภาคินิพนธ์ การนำเสนอบทความวิชาการบทเวทีระดับชาติ อีกทั้งเพื่อเป็นการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ. (รังสรรค์ วัฒนาชัยวัฒน์และพระมหาวิเชียร วชิรธมโม, 2561) โดยที่บทความทางวิชาการนี้มีความสำคัญทั้งต่อตัวนิสิตและต่อสังคม ในด้านความสำคัญต่อตัวนิสิตนั้น บทความทางวิชาการเป็นภาพสะท้อนถึงความตื่นตัวของนิสิตในการติดตามความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ในแวดวงการศึกษา ตลอดจนความสามารถในการจัดระบบความคิดและการนำเสนอบทความวิชาการบทเวทีระดับชาติ ส่วนในด้านความสำคัญต่อสังคม บทความทางวิชาการที่เขียนโดยนิสิตนั้น ได้นำเสนอสาระความรู้และแนวความคิดต่าง ๆ อันเป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นที่นิสิตจะต้องมีความรู้

* ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

[†] อาจารย์ประจำรายวิชาเทคนิคระดับอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

[‡] อาจารย์ประจำรายวิชาเทคนิคระดับอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

[§] อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

^{**} อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี

เกี่ยวกับการเขียนบทความทางวิชาการ โดยที่รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ มิกุลศ. (2560) ได้กล่าวถึงการเขียนบทความทางวิชาการว่าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ (มีทั้งความรู้และลีลาในการเขียน) ดังนั้น นิสิตแต่ละคนจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่เพียงพอในการเขียนบทความแต่ละเรื่อง ต้องฝึกฝนในการนำข้อมูล ข้อความ ตลอดจนความเห็นของนักวิชาการด้านนั้น ๆ เพื่อเรียบเรียงถ้อยคำ และเนื้อหาให้เป็นระบบและถูกต้องตามอักขรวิธีและพจนานุกรม โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและได้รับความรู้ ตลอดจนความคิดเห็นที่เป็นเหตุเป็นผล จึงต้องอาศัยข้อมูลใหม่ ๆ หรือมีการปรับปรุงแก้ไขผลงานเพื่อให้มีความถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น การเขียนบทความวิชาการจึงมีความสำคัญทั้งต่อผู้เขียนเองในอันที่จะพัฒนาไปเป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงระดับมืออาชีพและมีความสำคัญต่อผู้อ่านในการให้เขาได้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เช่นเดียวกัน

ความหมายของบทความวิชาการ

บทความวิชาการ (academic article) เป็นข้อเขียนเชิงสารคดีที่ผู้เขียนตั้งใจหยิบยกประเด็นใด ประเด็นหนึ่ง หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแวดวงวิชาการ วิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หรือวิพากษ์ ทศณะหรือแนวคิดเดิม และหรือนำเสนอหรือเผยแพร่แนวคิดใหม่ เพื่อมุ่งให้ผู้อ่าน เปลี่ยนหรือปรับเปลี่ยน แนวคิด ความเชื่อมาสู่แนวคิดของผู้เขียน บทความวิชาการเน้นการให้ความรู้เป็นสำคัญและต้องอาศัยข้อมูล ทางวิชาการ เอกสารอ้างอิง และเหตุผลที่พิสูจน์ได้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้อ่าน

วัตถุประสงค์ของการเขียนบทความวิชาการมีอยู่หลายประเด็นด้วยกัน ส่วนใหญ่แล้วจะต้องการให้ ผู้อ่านได้รับความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น แนวทางปฏิบัติวิธีการแก้ปัญหาข้อคิด แรงบันดาลใจ ข้อเสนอแนะ ในการเขียนบทความวิชาการแต่ละครั้งผู้เขียนควรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการเขียนให้ชัดเจน ว่าต้องการให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์จากบทความในด้านใด เพราะในการเขียนบทความทางวิชาการถึงแม้จะเป็นเรื่องเดียวกันแต่อาจมีวิธีการนำเสนอแตกต่างกัน หากผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ในการเขียนต่างกัน ในการ กำหนดวัตถุประสงค์ของการเขียนบทความวิชาการนั้น ผู้เขียนจะต้องตอบคำถามตามหลัก 5 W 1 H ก่อนที่จะ ทำการเขียนบทความวิชาการเพื่อเป็นแนวในการกำหนดทิศทางของการเขียนและรูปแบบวิธีการนำเสนอ เนื้อหาในบทความวิชาการดังกล่าว โดยที่หลัก 5 W 1 H ได้มาจาก Rudyard Kipling ใน “Just So Stories” ซึ่งเป็นบทกวีประกอบเรื่อง “The Elephant’s Child” โดยเปิดเรื่องด้วย “I keep six honest serving-men (They taught me all I knew); Their names are What and Why and When And How and Where and Who.” และนี่คือเหตุผลหนึ่งที่วิธีแก้ปัญหา 5 W 1 H ถูกเรียกว่า “Kipling Method” ซึ่งวิธีนี้จะช่วยในการสำรวจปัญหาโดยการท้าทายด้วยคำถาม

ในการนำหลัก 5 W 1 H มาใช้ในการประกอบการเขียนบทความวิชาการนั้น จะต้องสำรวจเป็นอันดับแรกคือ Who “ว่า จะเขียนให้ใครอ่าน” ผู้เขียนบทความ วิชาการจะต้องทราบกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนว่าบทความดังกล่าวจะนำเสนอให้กลุ่มผู้อ่านที่เป็นกลุ่มหลัก คือ ใคร เช่น ตำรวจ ทหาร นักการเมือง นักวิชาการ หรือประชาชนทั่วไป เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากจะได้กำหนดวิธีการนำเสนอและเรื่องได้เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่าน ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางโครงเรื่องและการยกตัวอย่างในเนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้อ่าน ต่อมา คือ What “จะเขียนเรื่องอะไร” หลังจากที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าจะเขียนบทความวิชาการให้กับใครอ่าน คำถามต่อมาที่ต้องตอบก็คือ จะเขียนเรื่องอะไร ซึ่งเรื่องที่เขียนนี้จะต้องสอดคล้องกับกลุ่มผู้อ่านด้วย และเมื่อทราบแล้วว่าจะเขียนเรื่องอะไร ต่อมา คือ Where “จะเขียนเพื่อเผยแพร่ที่ไหน” สำหรับแหล่งที่จะเผยแพร่นั้นก็มีความสำคัญ เพราะแหล่งเผยแพร่แต่ละแห่งจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะหรือมีกลุ่มผู้อ่านเฉพาะ เช่น เผยแพร่ผ่านวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัย เผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารบันเทิงลักษณะการเขียนบทความวิชาการจะแตกต่างกัน นอกจากนี้รูปแบบของการเขียนการอ้างอิง ลำดับหัวข้อของบทความที่เสนอผ่านแหล่งต่างๆ ก็แตกต่างกันด้วย ต่อมาก็คือ When “เวลาที่จะนำบทความลงเผยแพร่คือเมื่อใด” การรู้ช่วงเวลาที่จะเผยแพร่บทความนับเป็นประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่ง เนื่องจากบทความบางเรื่องหากนำเสนอในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมก็อาจจะไม่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน หรือหากนำเสนอในช่วงเวลาที่ควรนำเสนอแล้วบทความนั้น ก็อาจจะได้รับความสนใจน้อยหรือไม่มีใครอ่านเลยก็ได้ เช่น หากจะนำเสนอบทความวิชาการเรื่อง “ประเด็นที่ควรคำนึงถึงในการจัดทำรัฐธรรมนูญ” ควรนำเสนอบทความดังกล่าว ในช่วงก่อนที่จะมีการจัดทำรัฐธรรมนูญ หรือ ช่วงเวลาที่กำลังมีการจัดทำฉบับ “ร่าง” แต่หากเขียนบทความดังกล่าวหลังจากที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้ว เรื่องดังกล่าวจะดูล้าสมัยไป แต่สามารถแก้ไขได้โดยการปรับเปลี่ยนชื่อเรื่องเป็น “ขั้นตอนการจัดทำรัฐธรรมนูญ” หรือ “ประเด็นที่คนไทยควรรู้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” แทนเรื่องเดิม เป็นต้น และสุดท้าย Why “จะนำเสนอเรื่องนี้ทำไม” นอกจากผู้ที่จะเขียนบทความวิชาการจะต้องตอบคำถาม Who What Where และ When แล้วจะต้องอธิบายถึงเหตุผลของการเขียนบทความวิชาการว่าจะเขียนเรื่องดังกล่าวทำไม ซึ่งจะเชื่อมโยงถึงคำถาม Who What Where และ When เช่น จะเขียนเพื่อใช้สอนนิสิต นักศึกษา หรือ จะเขียนเพื่อไม่ให้คนไทยถูก

ลอก หรือ จะเขียนเพื่อเผยแพร่กฎหมายให้พนักงานสอบสวนทั่วไปทราบ How “จะนำเสนอเรื่องนี้อย่างไร” สำหรับหัวข้อนี้ ผู้เขียนบทความวิชาการจะต้องกำหนดแนวทางการเขียนว่าจะนำเสนอสาระสำคัญ แยกเป็นกี่ประเด็น ประเด็นใหญ่ ๆ มีอะไรบ้าง ในประเด็นหลักมีประเด็นย่อย ๆ มีตัวอย่าง มีเหตุผล เพื่อสนับสนุนประเด็นหลักอย่างไรบ้าง การวางโครงเรื่องจะช่วยให้เขียนเรื่องได้ง่าย ไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่สับสน ไม่กล่าวซ้ำซาก ไม่นอกเรื่อง ประเด็นที่ผู้เขียนบทความวิชาการที่ยึดตามหลัก 5 W 1 H ต้องคำนึงถึงคือความเชื่อมโยง ต่อเนื่องและสอดคล้องในแต่ละข้อของ 5 W 1 H เพื่อไม่ให้ผู้อ่านบทความสับสนและผู้เขียนบทความเองก็จะได้ไม่หลงประเด็น

บทความที่ดีเป็นอย่างไร

ในเว็บไซต์เขียนบทความ.com. (2560) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของบทความที่ดีมีดังนี้ มีชื่อเรื่อง (title) การกำหนดชื่อเรื่อง ต้องใช้ภาษาที่เป็นทางการ ชื่อเรื่องชัดเจน ตรงไปตรงมา และครอบคลุมประเด็นของเรื่องและมีความยาวไม่เกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องจะต้องสื่อถึงเนื้อหาของเรื่อง ซึ่งต้องมีลักษณะที่เจาะลึก ไม่กว้างเกินไป มีความใหม่และน่าสนใจสอดคล้องกับเวลา สถานการณ์และนโยบายของวารสาร มีบทคัดย่อ (abstract) ควรเขียนให้สั้น กระชับ เน้นประเด็นสำคัญของงานที่ต้องการนำเสนอจริง ๆ มีความยาวไม่เกิน 10 ถึง 15 บรรทัด โดยบทคัดย่อมักจะประกอบด้วยเนื้อหาสามส่วน คือ เกริ่นนำ สิ่งที่ทำ สรุปผลสำคัญที่ได้ ซึ่งอ่านแล้วต้องเห็นภาพรวมทั้งหมดของงาน ควรมีคำสำคัญอยู่ในบทคัดย่อเพื่อให้ระบบสืบค้นฐานข้อมูลตรวจพบ และควรเขียนเป็นสิ่งที่สุดท้ายหลังจากเขียนส่วนอื่นทั้งหมดแล้ว และส่วนเกริ่นนำ หรือคำนำ (introduction) ส่วนนำจะเป็นส่วนที่ผู้เขียนจงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งสามารถใช้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ตามแต่ผู้เขียนจะเห็นสมควร เช่น อาจใช้ภาษาที่กระตุ้น จูงใจผู้อ่านหรือยกปัญหาที่กำลังเป็นที่สนใจขณะนั้นขึ้นมาอภิปราย หรือตั้งประเด็นคำถามหรือปัญหาที่ท้าทายความคิดของผู้อ่านหรืออาจจะกล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน เป็นต้น นอกจากจะเป็นส่วนที่จูงใจผู้อ่านแล้ว ส่วนนำยังเป็นส่วนที่ผู้เขียนสามารถกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเขียนบทความนั้น ๆ หรือให้คำชี้แจงที่มาของการเขียนบทความนั้น ๆ รวมทั้งขอบเขตของบทความนั้น เพื่อช่วยให้อ่านไม่คาดหวังเกินขอบเขตที่กำหนด นอกจากนั้นผู้เขียนอาจใช้ส่วนนำในการปูพื้นฐานที่จะเป็นในการอ่านเรื่องนั้นให้แก่ผู้อ่านหรือให้กรอบแนวคิดที่จะช่วยให้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระที่นำเสนอต่อไป บทนำจะประกอบด้วย (1) หลักการและเหตุผล (rationale) หรือความเป็นมาหรือภูมิหลัง (Background) หรือความสำคัญของเรื่องที่เขียน (justification) หัวข้อนี้จะทำให้อ่านได้ทราบเป็นพื้นฐานไว้ก่อนว่าเรื่องที่เลือกมาเขียนมีความสำคัญหรือมีความเป็นมาอย่างไรเหตุผลใดผู้เขียนจึงเลือกเรื่องดังกล่าวขึ้นมาเขียน ในการเขียนบทนำในย่อหน้าแรกซึ่งถือว่าเป็นการเปิดตัวบทความทางวิชาการ และเป็นย่อหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน (2) วัตถุประสงค์ เป็นการเขียนว่าในการเขียนบทความในครั้งนี้ต้องการให้อ่านได้ทราบเรื่องอะไรบ้าง โดยจำนวนวัตถุประสงค์แต่ละข้อไม่ควรมีมากเกินไปและวัตถุประสงค์แต่ละหัวข้อจะต้องสอดคล้องกับเรื่องหรือเนื้อหาของบทความ (3) ขอบเขตของเรื่อง ที่ผู้เขียนต้องการจะบอกกล่าวให้อ่านทราบและเข้าใจตรงกัน เพื่อเป็นกรอบในการอ่านโดยการเขียนขอบเขตนั้น อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยในการเขียน ได้แก่ ความยาวของงานที่เขียน หากมีความยาวไม่มากก็ควรกำหนดขอบเขตการเขียนให้แคบลงไม่เช่นนั้นผู้เขียนจะไม่สามารถนำเสนอเรื่องได้ครบถ้วนสมบูรณ์และระยะเวลาที่ต้องรวบรวมข้อมูล การกำหนดเรื่องที่จะเขียนที่ลึกซึ้ง สลับซับซ้อนหรือเป็นเรื่องเชิงเทคนิคอาจจะยากต่อการรวบรวมข้อมูลและเรียบเรียงเนื้อเรื่อง ดังนั้นหากมีเวลาน้อยก็ควรพิจารณาเขียนเรื่องที่มีขอบเขตไม่กว้างหรือสลับซับซ้อนมากนัก (4) คำจำกัดความหรือนิยามต่าง ๆ ที่ผู้เขียนเห็นว่าควรระบุไว้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในกรณีที่ว่าคำเหล่านั้นผู้เขียนใช้ในความหมายที่แตกต่างจากความหมายทั่วไปหรือเป็นคำที่ผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจความหมายถือเป็นการทำความเข้าใจและการสื่อความหมายให้ผู้เขียนบทความและผู้อ่านบทความเข้าใจตรงกัน รวมทั้งเป็นการขยายความหมายให้สามารถตรวจสอบหรือสังเกตได้ด้วย – ส่วนเนื้อเรื่อง (body) ในการเขียนส่วนเนื้อเรื่องจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ประกอบกัน กล่าวคือ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ (sciences) นั้นคือหลักวิชาการที่ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงในการเขียน ได้แก่ กรอบแนวความคิด (conceptual framework) ที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนจะต้องแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงของเหตุที่นำไปสู่ผล (causal relationship) การอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ ในส่วนศิลป์ (art) ได้แก่ ศิลป์ในการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอเรื่องที่เขียน การลำดับความ การบรรยาย วิธีการอ้างอิง สถิติและข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบเรื่องที่เขียน เพื่อให้อ่านเกิดความเข้าใจและประทับใจมากที่สุด

ในส่วนเนื้อหาสาระผู้เขียนควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้ (1) การจัดลำดับเนื้อหาสาระ ผู้เขียนควรมีการวางแผนจัดโครงสร้างของเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอ และจัดลำดับเนื้อหาสาระให้เหมาะสมตามธรรมชาติของเนื้อหาสาระนั้น การนำเสนอเนื้อหาสาระควรมีความต่อเนื่องกัน เพื่อช่วยให้อ่านเข้าใจสาระนั้นได้โดยง่าย (2) การเรียบเรียงเนื้อหา ในส่วนนี้ต้องอาศัยความสามารถของผู้เขียนในหลายด้านนอกเหนือจากความเข้าใจในเนื้อหาสาระ เช่น ด้านภาษา ด้านสไตล์การเขียน ด้านวิธีการ

นำเสนอ การนำเสนอเนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและได้อย่างรวดเร็ว นั้น จำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการนำเสนอเข้าช่วย เช่น การใช้สื่อประเภทภาพ แผนภูมิตาราง กราฟ เป็นต้น (3) การวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ต้องเป็นไปอย่างมีหลักการ ทฤษฎีหรือมีหลักฐานอ้างอิงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเป็นเหตุเป็นผลที่น่าเชื่อถือ มีการอ้างอิงข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปด้วยตรรกะของกลุ่มและมุมมองของผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยมีการเรียบเรียงเรื่องราวต่อเนื่องกันตามลำดับอย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้เข้ารับการศึกษาสามารถนำเรื่องนั้น ๆ ไปปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อีกทางหนึ่ง (4) การใช้ภาษา การเขียนบทความทางวิชาการ จะต้องใช้คำในภาษาไทยหากคำไทยนั้นยังไม่เป็นที่เผยแพร่หลาย ควรใส่คำภาษาต่างประเทศไว้ในวงเล็บ ในกรณีที่ไม่สามารถหาคำไทยได้ จะต้องใช้คำทับศัพท์ที่ควรเขียนคำนั้นให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน ไม่ควรเขียนภาษาไทยและต่างประเทศปะปนกัน เพราะจะทำให้งานเขียนนั้นมีลักษณะของความเป็นทางการ (formal) ลดลง ผู้เขียนบทความทางวิชาการจำเป็นต้องพิถีพิถันในเรื่องการเขียนตัวสะกดการันต์ต่างๆ ให้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และควรตรวจทานงานของตนไม่ให้ผิดพลาด เพราะงานนั้นจะเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการต่อไป และ (5) วิธีการนำเสนอ การนำเสนอเนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและได้อย่างรวดเร็ว นั้น จำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการนำเสนอเข้าช่วย เช่น การใช้สื่อประเภทภาพ แผนภูมิตาราง กราฟ เป็นต้นผู้เขียนควรมีการนำเสนอสื่อต่าง ๆ นี้อย่างเหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การเขียนชื่อตาราง การให้หัวข้อต่าง ๆ ในตาราง เป็นต้น

- ส่วนสรุป (summary) บทความทางวิชาการที่ดีควรมีการสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความนั้น ๆ ซึ่งอาจทำในลักษณะที่เป็นการย่อ คือการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความนั้น ๆ มาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรือ อาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่า สิ่งที่กำลังกล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ม.ป.ป.) หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป งานเขียนที่ดีควรมีการสรุป ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเสมอ

- เอกสารอ้างอิง (references) เนื่องจากบทความทางวิชาการ เป็นงานที่เขียนขึ้นบนพื้นฐานของวิชาการที่ได้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยกันมาแล้ว และการวิเคราะห์วิจารณ์อาจมีการเชื่อมโยงกับผลงานของผู้อื่นจึงจำเป็นต้องมีการอ้างอิงเมื่อนำข้อความหรือผลงานของผู้อื่นมาใช้โดยการระบุให้ชัดเจนว่าเป็นงานของใคร ทำเมื่อไรและนำมาจากไหน เป็นการให้เกียรติเจ้าของงาน และประกาศให้ผู้อ่านรับรู้ว่าเป็นงานที่ไม่ใช่ความคิดของผู้อื่น รวมทั้งเป็นการให้หลักฐานแก่ผู้อ่าน ให้ผู้อ่านสามารถไปสืบเสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม หรือติดตามตรวจสอบหลักฐานได้การอ้างอิงควรจะเป็นการกระทำอย่างมีจุดหมาย เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบแหล่งที่มาของความรู้และช่วยให้อ่านมีโอกาสหาความรู้เพิ่มขึ้นและเป็นการแสดงว่าสิ่งที่นำมากล่าวมีหลักฐานควรเชื่อถือได้เพียงใด ความรู้พื้นฐาน ๆ ที่เป็นสิ่งที่ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย ไม่จำเป็นต้องมีการสืบค้นอะไรอีก ไม่จำเป็นต้องมีการอ้างอิง ควรอ้างอิงเท่าที่จำเป็น การอ้างอิงมากเกินไป จะทำให้บทความดูรุ่มร่าม และก่อความรำคาญในการอ่านได้ นอกจากนั้น พึงตระหนักอยู่เสมอว่าการคัดลอกงานของผู้อื่นนั้นทำได้ แต่ต้องเป็นการนำมาเพื่ออธิบายสนับสนุนเท่านั้น ไม่ใช่ลอกเอามาเป็นเนื้อหาของตน

ลักษณะของบทความที่ดี

บทความที่ดี ควรมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1. มีเอกภาพ กล่าวคือ เนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีทิศทางของเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกัน เพื่อมุ่งสู่ประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอ 2. มีการเน้นข้อความสำคัญ กล่าวคือ ผู้เขียนต้องเน้นย้ำประเด็นสำคัญให้ชัดเจนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญอะไร ด้วยประโยคใจความสำคัญ หรือสาระสำคัญที่โดดเด่น เนื้อความตลอดเรื่องควรกล่าวย้ำประเด็นหลักของเรื่องเสมอ ๆ 3. มีสัมพันธภาพ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยตลอด ทั้งในด้านการเรียบเรียงถ้อยคำ ข้อความ และการจัดลำดับเรื่อง ทุกประโยคในแต่ละย่อหน้า และทุกย่อหน้าในแต่ละเรื่องต้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ด้วยการใส่คำเชื่อมข้อความ ได้แก่ คำบุพบท เช่น กับ แต่ แต่ เพื่อ คำสันธาน เช่น และ รวมทั้ง ตลอดจน นอกจากนั้น คำประพันธ์สรรพนาม เช่น ที่ ซึ่ง อัน เป็นต้น 4. มีความกระชับ กล่าวคือ มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา มีเนื้อความชัดเจนกระชับแจ่ม อธิบายได้ครอบคลุมความคิดหลักที่ต้องการนำเสนอ ข้อมูลที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หากเป็นความคิดเห็นต้องมีความสมเหตุสมผล นอกจากนั้นต้องมีความสมบูรณ์ด้านการใช้ภาษา คือ ต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย การเขียน ประเภทของบทความ เนื้อหาบทความ และกลุ่มผู้อ่าน นั้นเอง

ขั้นตอนการเขียนบทความ

ขั้นตอนการเขียนบทความนั้นควรมีลักษณะขั้นตอน ดังนี้ 1. การเลือกเรื่อง ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ – เลือกเรื่องที่ตนเองสนใจ เป็นเรื่องที่สังคมกำลังให้ความสนใจ โดยยึดแนวคิดที่ว่า ทันสมัย ทันเหตุการณ์ – เลือกเรื่องที่คุณเขียนมีความรู้ มีประสบการณ์ ตลอดจนเป็นเรื่องที่คุณเขียนต้องการเสนอความคิดแก่ผู้อ่าน – เลือกเรื่องที่คุณเขียนสามารถหาแหล่งค้นคว้า หรือหาข้อมูลมาสนับสนุนในงานเขียนได้เพียงพอ – เลือกเรื่องที่มีความยาว ความยาก ความง่าย พอเหมาะกับความสามารถของผู้เขียน เวลาที่ได้รับมอบหมาย หน้ากระดาษ และคอลัมน์ที่ตนรับผิดชอบ 2. กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าเขียนเพื่ออะไร เช่น ให้ความรู้ เสนอความเห็น โนมน้าวใจ ให้แนวคิดในการดำเนินชีวิตและเขียนให้ใครอ่าน เช่น กลุ่มมวลชน กลุ่มผู้มีการศึกษาสูง เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ เป็นต้น 3. กำหนดแนวคิดสำคัญ หรือประเด็นสำคัญ หรือแก่นเรื่อง ต้องกำหนดว่าบทความเรื่องนี้จะเสนอแนวคิดสำคัญ หรือมีแก่นเรื่องอะไรให้แก่ผู้อ่าน เพื่อจะได้นำเสนอเนื้อหา ถ่ายทอดถ้อยคำประโยคต่างๆ เพื่อมุ่งสู่แก่นเรื่องนั้น 4. ประมวลความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ หรือการสัมภาษณ์ผู้รู้ที่เกี่ยวข้องให้เพียงพอที่จะเขียน 5. วางโครงเรื่อง กำหนดแนวทางการเขียนว่าจะนำเสนอสาระสำคัญ แยกเป็นกี่ประเด็น ประเด็นใหญ่ๆ มีอะไรบ้าง ในประเด็นหลักมีประเด็นย่อยๆ มีตัวอย่าง มีเหตุผล เพื่อสนับสนุนประเด็นหลักอย่างไรบ้าง การวางโครงเรื่องจะช่วยให้การเขียนเรื่องง่ายขึ้นและไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่สับสน ไม่กล่าวซ้ำซาก ไม่นอกเรื่อง 6. การเขียน ได้แก่ – การเขียนขยายความให้ข้อมูลในแต่ละประเด็น มีการอธิบาย ยกเหตุผลประกอบ กล่าวถึงข้อมูลประกอบ อาจเป็นสถิติ ตัวเลข ตัวอย่างเหตุการณ์ ตำนาน นิทาน เป็นต้น – เขียนคำนำและสรุปด้วยกลวิธีที่เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาบทความ – การใช้ภาษา ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย การเขียน ประเภทและเนื้อหา – การสร้างลีลาการเขียนเฉพาะตัว สามารถทำได้โดยการเลือกใช้ภาษาให้เป็นเอกลักษณ์ เช่น การใช้ระดับภาษาปาก เล่นคำมโหฬาร มีการแสดงความรู้สึกละเอียดชัดเจน หรือมีการสร้างคำใหม่มาใช้อยู่เสมอ ๆ เป็นต้น

การเผยแพร่บทความวิชาการ

แหล่งเผยแพร่บทความทางวิชาการ มีทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์สื่อบุคคล และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วารสารทางวิชาการ วารสารกึ่งวิชาการ หนังสือรวมเรื่อง สื่อบุคคล เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ อาทิเช่น การนำเสนอผลงานในการประชุม สัมมนาทางวิชาการ การบรรยาย/อภิปราย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิเช่น เว็บไซต์ฐานข้อมูล ซึ่งในการเตรียมบทความทางวิชาการ จะต้องทราบแหล่งเผยแพร่และวิธีจัดเตรียมต้นฉบับที่แหล่งเผยแพร่นั้น ๆ กำหนด เช่น จะต้องทราบว่าแหล่งเผยแพร่เป็นวารสารวิชาการ หรือวารสารกึ่งวิชาการ วัตถุประสงค์ในการเผยแพร่เป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มใด ความยาวของบทความกำหนดไว้กี่หน้า อักษรที่ใช้ในการพิมพ์เป็นแบบไหน ใช้การอ้างอิงรูปแบบใด เพื่อสามารถจัดเตรียมบทความทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม ในการเลือกแหล่งเผยแพร่ที่เป็นวารสารวิชาการ เพื่อการเผยแพร่บทความทางวิชาการมีหลักเกณฑ์ดังนี้ 1) เป็นวารสารที่จัดพิมพ์ต่อเนื่องทุกปีตรงตามเวลาที่กำหนด 2) เป็นวารสารที่ออกต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี 3) กองบรรณาธิการประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ในวิชาชีพเพียงพอ 4) มีผู้ทรงคุณวุฒิอ่านพิจารณาบทความอย่างน้อย 2 ท่าน 5) ถูกนำไปทำดรรชนีวารสารไทย 6) มีค่า impact factor สูง (การวัดค่าความถี่ของการอ้างอิงบทความวารสารในแต่ละปี เป็นเครื่องมือช่วยประเมินเปรียบเทียบวารสาร) 7) มีบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 8) มีเอกสารอ้างอิง และ 9) มีรายชื่ออ้างอิงอยู่ในฐานข้อมูลของต่างประเทศ เป็นต้น

เคล็ดไม่ลับ ขั้นตอนสู่ความสำเร็จของการเขียนบทความ 10

จุดประสงค์ของบทความวิชาการที่ดี คือ สามารถถ่ายทอดข้อมูลมาสู่ผู้อ่านได้รวดเร็วและเข้าใจได้ง่าย มีผู้เขียนหลาย ๆ คนไม่ประสบความสำเร็จ เพราะพยายามเขียนบทความเป็นทางการมากเกินไป ดังนั้นจึงไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหา สาระให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายเท่าที่ควร ให้คุณลองปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้ 1. อย่าเป็นกังวล คนทุกคนเขียนบทความกันได้ทั้งนั้นหากจะไม่ใช่กังวลมากเกินไป คนส่วนใหญ่มักกังวลว่าจะเขียนได้ไม่ดี กังวลว่าเขียนไปแล้วคนที่เรียนสูงๆ จะมาคอยจับผิด หรือกังวลว่าจะเขียนได้ไม่สมกับภูมิรู้ที่คุณมี จงทำให้ใจได้ว่าเขียนบทความนี้เพราะเป็นเรื่องที่คุณมั่นใจว่าคุณรู้ คุณเข้าใจเป็นอย่างดี เขียนในเรื่องที่คุณมีประสบการณ์และคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน อย่างน้อยที่สุดคุณได้ทำประโยชน์ต่อผู้อ่าน โดยเสนอข้อมูลที่คุณคิดว่าถูกต้องที่สุดออกมา จงเขียนในทำนองเดียวกับที่คุณพยายามจะอธิบายด้วยคำพูดให้ใครสักคนหนึ่งที่มีรู้เรื่องนี้ฟังแล้วเขาสามารถ

เข้าใจได้ 2. เลือกหัวข้อที่จะเขียน บทความที่ดี คือ บทความที่สามารถอธิบายบางสิ่งบางอย่างที่ให้ประโยชน์ในแง่ใดแง่หนึ่งแก่ผู้อ่าน เช่น ให้ความรู้รอบตัว ให้ความรู้ที่นำไปใช้งานได้ ให้แนวคิดที่น่าสนใจ เป็นต้น แต่ไม่ควรเป็นบทความที่เพียงตั้งใจแสดงว่าคุณมีความรู้สูงกว่าผู้อ่าน ดังนั้น ควรเลือกหัวข้อที่คิดว่าผู้อ่านจะสนใจและได้รับประโยชน์ 3. วางแผนก่อนเขียน สิ่งนี้สำคัญมากสำหรับนักเขียนมือใหม่ การเขียนบทความนั้นไม่ยากนัก แต่มักจะมายากเอาตรงที่ไม่รู้จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร เพราะใจมัวแต่กังวลอยากจะเขียนทีเดียวให้ใช้ได้เลย กว่าจะเขียนบรรทัดแรกหรือย่อหน้าแรกได้แต่ละที คิดแล้วคิดอีก อะไรๆ มักจะไปเรียบเรียงอยู่ในสมองก่อน การเริ่มต้นจึงดูยากเย็นแสนเข็ญ พลอยทำให้ไม่ได้เริ่มต้นสักที มีหลักการเริ่มต้นง่ายๆ คือ ควรวางเค้าโครงหัวข้อย่อยต่างๆ ที่ต้องการจะเขียนลงในเศษกระดาษก่อน (ควรให้แต่ละหัวข้อ อยู่คนละแผ่นกระดาษ) ในแต่ละหัวข้อย่อยอาจจะมีใจความสำคัญที่ต้องการใส่ลงไป อาจเขียนออกมาเป็นท่อนๆ คือ นึกถึงจุดสำคัญหรือประโยคสำคัญอะไรก็ได้ ให้เขียนใส่ลงไปก่อน จากนั้นจึงค่อยมาจัดเรียงลำดับหัวข้อย่อยและประโยคสำคัญเหล่านั้นตามลำดับความต่อเนื่องที่ควรจะเป็น เช่น หัวข้อไหนควรอยู่ก่อนจึงจะอ่านเข้าใจง่าย ข้อสำคัญคือ ไม่ควรเอาส่วนปลีกย่อยขึ้นก่อน เพราะผู้อ่านจะเบื่อเร็ว ควรจะเอาหัวข้อที่กล่าวรวมๆ ขึ้นมาก่อน แล้วเก็บหัวข้อที่เน้นรายละเอียดเอาไว้ทีหลัง อย่าลืมนึกว่าเนื้อเรื่องต้องเรียงลำดับต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้อ่านลำดับความคิดและติดตามเรื่องได้ง่ายขึ้น มาถึงขั้นนี้ก็เหลือเพียงแต่ใส่รายละเอียดลงไปในแต่ละหัวข้อ และเพิ่มคำนำในตอนต้นเรื่องสักหน่อยก็เรียบร้อยแล้ว 4. ไม่ต้องเขียนรวดเดียวจบ ถ้าไม่ชินก็เขียนอาชีพจริงๆ แล้ว ยากที่จะเขียนให้จบรวดเดียวได้ ควรเขียนเพียงครั้งละ 1 หรือ 2 หัวข้อที่สำคัญก็พอ ควรเขียนแต่ละหัวข้อแยกกระดาษกันคนละแผ่น แล้วขยายแนวความคิดของแต่ละหัวข้อย่อยลงไปบนกระดาษ ไม่จำเป็นต้องเขียนเรียงตามลำดับหัวข้อ หัวข้อไหนที่ยากหรือยังไม่ออกว่าจะเขียนอย่างไรให้เก็บไว้ก่อน เขียนหัวข้อที่คิดว่าเขียนได้เร็วก่อน เขียนไปเขียนมาแล้วมักจะนึกออกเองว่าจะเขียนหัวข้อที่เหลือนั้นอย่างไร 5. เชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน หลังจากเขียนเนื้อความของหัวข้อสำคัญๆ ไปแล้ว ให้จัดเรียงกระดาษตามลำดับหัวข้อที่ได้วางแผนมาก่อน ลองอ่านทานดูว่ายังขาดข้อความอะไรมาเชื่อมโยงแต่ละหัวข้อเข้าด้วยกันหรือไม่ ถ้ายังขาดอยู่ให้เพิ่มข้อความหรือเพิ่มหัวข้อเข้ามาอีก โดยให้ข้อความของแต่ละหัวข้อสัมพันธ์กัน ไม่ใช่ไปกันคนละเรื่อง ในการนี้อาจจะต้องเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงประโยคในตอนต้นหรือตอนท้ายของแต่ละหัวข้อไปบ้างเพื่อความสอดคล้องกัน 6. ลงรูปที่จำเป็น กราฟ ตาราง โมนแกรม หรือรูปประกอบ จะช่วยให้การอธิบายต่าง ๆ ง่ายขึ้น ชัดเจนขึ้น และยังช่วยกระตุ้นความสนใจได้อีกด้วย แต่ละรูปควรมีคำอธิบายอยู่ใต้รูปด้วยว่าเป็นอะไร ใช้ทำอะไรหรือต้องการแสดงให้เห็นอะไร 7. ให้รูปและเนื้อหาสอดคล้องกัน ทุกครั้งที่เขียนอ้างอิงรูป ควรอ่านตรวจสอบดูด้วยว่า ข้อเขียนตรงกับข้อมูลในรูปหรือไม่ เช่น ในบทความเขียนว่าจากรูป 1 สถิติการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ในช่วงสงกรานต์ ให้ตรวจสอบดูว่ากราฟในรูปที่ 1 แสดงอย่างนั้นจริง ๆ หรือไม่ 8. ตรวจสอบบทความและข้อความนำเรื่อง ถ้ายังตั้งชื่อบทความและเขียนข้อความในช่วงต้นๆ เรื่องยังไม่เรียบร้อยดี ให้ย้อนกลับไปใหม่ ผู้เขียนบางคนอาจเขียนส่วนนี้ก่อน แต่บางคนสะดวกที่จะเขียนทีหลังสุด เพราะเขียนตอนแรกอาจจะยังนึกข้อความนำเรื่องไม่ได้ ตรวจสอบชื่อบทความและข้อความนำเรื่องว่าเข้าผู้อ่านหรือเปล่าว่า บทความนี้ช่วยเขาได้อย่างไร ให้ประโยชน์อะไรกับเขา ไม่ใช่ว่าต้องให้อ่านจนจบเรื่องก่อนแล้วจึงจะทราบว่บทความนี้เกี่ยวกับอะไร และถ้าเป็นไปได้ควรจะมีข้อความตัวโต ๆ 1-2 บรรทัดโปรยอยู่ใต้ชื่อเรื่องเพื่ออธิบายคร่าว ๆ ว่า บทความนี้เกี่ยวกับอะไร เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านสนใจอ่านมากขึ้น 9. แก่สำนวน ลองอ่านบทความบทความของคุณให้ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ ดูว่าเนื้อหาตรงกับจุดมุ่งหมายหรือไม่ มีสำนวนที่อ่านแล้วกำกวมหรือไม่ มีศัพท์บางคำหรืออักษรย่อบางตัวที่ผู้อ่านจะไม่เข้าใจบ้างหรือไม่ ถ้าไม่แน่ใจ อาจขอให้เพื่อนสักคนหนึ่งซึ่งรู้เรื่องนั้นน้อยกว่ามาลองอ่านดูว่าเขาสามารถเข้าใจได้ตลอดทั้งเรื่องหรือไม่ ถ้าไม่ ลองหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และ 10. เขียนคำสรุป การเขียนไม่จำเป็นต้องขึ้นหัวข้อย่อยว่า “สรุป” เพราะเมื่อใดที่เนื้อหาหมดหรือสิ้นสุดของบทความแล้ว ย่อมหมายถึงการสรุป การสรุปที่ดี ผู้เขียนอาจมีคำชี้ชวนให้ผู้อ่านคิด ให้ลองปฏิบัติ หรือเป็นการสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องแล้วทิ้งท้ายให้ผู้อ่านคิดหรือสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากบทความต่อ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นอกจาก 10 ขั้นตอนที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีเคล็ดลับเล็กน้อยอีกหลายอย่างที่อาจจะช่วยให้บทความของนิสิตทั้งหลายมีความชัดเจนและน่าอ่านมากยิ่งขึ้น โดยที่ก่อนจะส่งผลงานไปเผยแพร่ควรตรวจสอบผลงานอีกสักนิดว่ายังมีอะไรควรแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำต่อไปนี้หรือใหม่ 1. ตั้งชื่อบทความให้น่าอ่าน เป็นการเริ่มต้นที่จะสามารถดึงดูดผู้อ่าน ชวนให้ติดตามอ่าน การเริ่มต้นเขียนที่ดี ควรเริ่มกันตั้งแต่ชื่อบทความ แล้วตามด้วยข้อความย่อหน้าแรก และหัวข้อย่อยในบทความ ทั้งหมดนี้ควรจะบอกผู้อ่านได้ทันทีว่าบทความนั้นสำคัญอย่างไร น่าสนใจอย่างไร และจะให้ประโยชน์อะไร ลองดูตัวอย่างชื่อบทความเหล่านี้จะช่วยคุณตั้งชื่อบทความได้บ้าง เช่น ตามรอยเท้าพ่อหลวงในการดำเนินชีวิต, บทความวิชาการใครว่าเขียนยาก, บทบาทของสตรีในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชน , เรียนจบได้ไม่ต้องโกง, รากเหง้าของวัฒนธรรมไทยที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต, การ

ให้บริการของข้าราชการไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0, การพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยี เป็นต้น 2. ไม่ควรให้ข้อความของแต่ละย่อหน้ายาวเกินไป ถ้ายาวมากไป สายตาผู้อ่านจะล้าเร็ว ยิ่งถ้ายาวมาก ๆ กว่าผู้อ่านจะอ่านจนจบได้แทบหมดความตั้งใจ โดยทั่วไปอาจถือเกณฑ์ได้ว่าแต่ละย่อหน้าไม่ควรยาวเกินกว่า 15 ถึง 20 บรรทัด ถ้าเขียนบทความเสร็จแล้วพบว่ามีย่อหน้าที่ยาวเกินไปลองอ่านทานดูซิว่ามีช่วงใดที่พอจะตัดตอนให้ขึ้นย่อหน้าใหม่ได้หรือไม่ 3. แบ่งเป็นหัวข้อย่อย ถ้าบทความยาวพอสมควร ควรแบ่งเป็นหัวข้อย่อย เพื่อให้ผู้อ่านได้พักสายตาเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้หัวข้อย่อยยังช่วยให้มีจุดสนใจขึ้นมาเป็นช่วง และช่วยให้ผู้อ่านกวาดสายตาหาท่อนหรือเนื้อหาที่เขาสงใจได้เร็วขึ้น ในกรณีที่ต้องการผ่อนคลายความจริงจังของบทความ หรือความเครียดของผู้อ่านลง อาจจะต้องตั้งชื่อหัวข้อย่อยให้ดูน่าอ่านขึ้น โดยถือเอาข้อความใดข้อความหนึ่งในหัวข้อนั้น มาตั้งเป็นชื่อหัวข้อย่อย หรืออาจตั้งชื่อหัวข้อย่อยในลักษณะของคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน 4. ชัดเส้นใต้หรือทำตัวเข้มที่ข้อความที่ต้องการจะเน้น แต่ไม่ควรเน้นมากเกินไปถ้าจำเป็นจริง ๆ มิฉะนั้นผู้อ่านจะรู้สึกรำคาญ 5. ใช้ศัพท์เทคนิคเท่าที่จำเป็น และพยายามใช้ภาษาอังกฤษให้น้อยที่สุด ไม่ใช่เขียนมาย่อหน้าหนึ่งมีแต่ภาษาอังกฤษ ศัพท์เทคนิคคำใดแปลเป็นภาษาไทยได้ ให้แปลไปเลย เช่น Air Conditioner ให้แปลว่า เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น แต่ถ้าแปลแล้วไม่แน่ใจว่าผู้อ่านจะเข้าใจได้ถูกต้องควรวงเล็บภาษาอังกฤษไว้ด้วย ยกเว้นไม่สามารถจะแปลเป็นภาษาไทยได้ ให้ทับศัพท์เป็นภาษาไทยแล้ววงเล็บภาษาอังกฤษกำกับไปอีกทีหนึ่ง เช่น Transducer อาจเขียนว่า ทรานสดิวเซอร์ (transducer) เป็นต้น โดยมีจุดประสงค์ที่จะให้ผู้อ่านที่ไม่สันทัดภาษาอังกฤษสามารถอ่านได้รู้เรื่อง และเลียนคำอ่านภาษาอังกฤษได้ หากมีคำศัพท์ใดซ้ำควรวงเล็บเพียงครั้งเดียวในตอนแรก 6. ตีกรอบแยกส่วนเนื้อหา ถ้ามีเนื้อหาบางส่วนเกี่ยวข้องกับบทความ แต่ไม่สามารถเชื่อมเข้าไปในบทความได้โดยตรง อาจแยกออกมาจากเนื้อเรื่องปกติได้โดยตีกรอบล้อมรอบเนื้อหาส่วนนั้นเอาไว้ ลองดูวารสารต่างประเทศจะพบทำนองนี้บ่อย 7. อย่าให้หัวข้อยาวเกินไป แม้ว่าการแทรกอารมณ์ขัน การใช้ศัพท์แสลง จะช่วยผ่อนคลายความเครียดขณะอ่านไปได้ แต่ไม่ควรใช้มากเกินไปจนบทความวิชาการกลายเป็นบทความทั่วไปที่ให้ความสนุกสนานอย่างเดียว 8. พยายามใช้คำธรรมดาๆ ซึ่งคนทั่วไปเข้าใจได้ง่ายและยังคงความถูกต้องอยู่ได้ ตัวอย่างเช่น มาแล้ว “...เราจะวัดความต่างศักย์ของสายไฟบ้านได้ 220 โวลต์...” ผู้อ่านอาจจะงงกับคำว่า “ความต่างศักย์” ซึ่งเป็นศัพท์วิชาการ ในกรณีเช่นนี้ควรใช้คำว่า “แรงดันไฟฟ้า” แทน เพราะจะทำให้คนอ่านเข้าใจได้ดีกว่า 9. ใช้ประโยคที่กระชับ ไม่กำกวม พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ประโยคยาวๆ ที่ดูยืดเยื้อ และประโยคซ้อนประโยคที่อาจทำให้เข้าใจความหมายผิดไป 10. ให้เป็นเหตุเป็นผลตามลำดับที่ควรจะเป็น ตัวอย่างเช่น “...เนื่องจากสบู่นี้สีฟ้า ยอดขายจึงไม่ดีขึ้น” ผู้อ่านคงสงสัยแน่ๆ ว่าสีฟ้ามีผลอย่างไร จึงทำให้ยอดขายไม่ดี ผู้เขียนควรให้เหตุผลเพื่อขยายความให้ชัดเจน และ 11. เนื้อหาใช้ เป็นปัจจุบันหรือไม่? ให้พิจารณาดูว่ามีข้อมูลใดที่อาจจะไม่เป็นจริงในปัจจุบัน เช่น ถ้าคุณเขียนบทความเกี่ยวกับดาวเคราะห์ในระดับสุริยะจักรวาล ต้องให้ข้อมูลใหม่ว่า ดาวพลูโตเป็นดาวเคราะห์แคระ, วัยผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสูงสุด คุณต้องหาข้อมูลยืนยันให้มั่นใจว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้จริง และเป็นปัจจุบัน การเขียนบทความไม่ควรใช้คำว่า ในปัจจุบัน แต่ควรใช้การระบุเวลา เช่น ในปีพ.ศ. 2557

บทสรุป

กล่าวสรุปได้ว่าทำไมนิสัยจะต้องเขียนบทความวิชาการในรายวิชาเทคนิคการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับตัวเองได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของเทคนิคหรือวิธีการในการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้ในการทำงานเป็นทีม อีกทั้งยังได้เข้าใจถึงหลักการเขียนบทความทางวิชาการด้วยว่าจะต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ความทันสมัยของเนื้อหา ตลอดจนการอ้างอิงที่เป็นระบบ รวมทั้งการอาศัยหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น การวางแผนการเขียน การค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเสนอความรู้อย่างเป็นระบบ การใช้ภาษาที่มีรูปประโยคสั้นแต่รู้เรื่อง การกำหนดวรรคตอนการย่อหน้าแต่ละย่อหน้าควรมีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน จนถึงบทสรุป อีกทั้งควรถ่ายทอดให้ผู้อ่านเห็นสาระสำคัญได้อย่างชัดเจน การพิมพ์ต้องมีรูปแบบที่เป็นรูปแบบที่ถูกต้อง ชัดเจนทันสมัย แล้วนำผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ไปเสนอขอทบทวีระดับชาติ เพื่อให้ผลงานนั้นมีคุณภาพและมีมาตรฐานทางวิชาการอย่างครบถ้วนตามที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานีกำหนด โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาเทคนิคการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- เขียนบทความ.com. (2560) บทความที่ดีเป็นอย่างไร. แหล่งที่มา <https://goo.gl/oRHdK5>
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (ม.ป.ป.). คู่มือการเขียนบทความ แหล่งที่มา <https://goo.gl/JgW2hd>
- รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ มีกุล. (2560). การเขียนบทความทางวิชาการ. สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ 17 (1) : กรกฎาคม – ธันวาคม 2560
- รังสรรค์ วัฒนาชัยวัฒน์และพระมหาวิเชียร วชิรธมโม. (2561). เอกสารประกอบการสอนในรายวิชาเทคนิคการศึกษา ระดับอุดมศึกษา (มคอ. 3) .